

RP 82/2020 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av 12 f § i lagen om skatteredovisning och 124 b § i lagen om inkomstskattelagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det ändringar i såväl lagen om skatteredovisning som inkomstskattelagen.

Kommunernas andel av intäkterna av samfundsskatten höjs med 10 procentenheter från 32,13 procent till 42,13 procent och statens utdelning sänks på motsvarande sätt från 67,87 procent till 57,87 procent vid redovisningarna av samfundsskatt för skatteåret 2020. Propositionen ingår i det åtgärds paket som på grund av coronavirusepidemin har sammanställts för att stödja kommunerna i syfte att trygga förutsättningarna för ordnande av basservice och underlätta den ekonomiska situation som undantagssituationen förorsakat i kommunerna.

Lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.....	1
MOTIVERING	3
1 Bakgrund och beredning.....	3
1.1 Bakgrund.....	3
1.2 Beredning.....	3
2 Nuläge och bedömning av nuläget.....	4
3 Målsättning	4
4 Förslagen och deras konsekvenser.....	4
4.1 De viktigaste förslagen.....	4
4.2 De huvudsakliga konsekvenserna	5
5 Ikraftträdande.....	6
6 Förhållande till andra propositioner.....	6
6.1 Samband med andra propositioner.....	6
6.2 Förhållande till budgetpropositionen	6
LAGFÖRSLAG	7
1. Lag om ändring av 12 f § i lagen om skatteredovisning	7
2. Lag om ändring av 124 b § i inkomstskattelagen.....	8
BILAGA	9
PARALLELLTEXTER	9
1. Lag om ändring av 12 f § i lagen om skatteredovisning	9
2. Lag om ändring av 124 b § i inkomstskattelagen.....	10

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Bakgrund

Coronavirusepidemin och åtgärderna för att stoppa spridningen av den har sänkt de ekonomiska prognoserna överallt i världen. Enligt bedömningarna i den makroekonomiska prognos som finansministeriets ekonomiska avdelning publicerade den 16 april 2020 kommer Finlands ekonomi att krympa med 5,5 procent under 2020, på grund av att såväl exporten som den inhemska efterfrågan minskar.

Coronavirusepidemin, de avstängningsåtgärder som vidtagits för att bromsa upp den och den temporära men drastiska försämringen av det ekonomiska läget leder till en snabb ökning av underskottet och skulden i de offentliga finanserna. De offentliga finanserna försvagas också av de åtgärder som vidtagits för att minska de negativa effekterna av coronavirusepidemin och för att underlätta företagets ekonomiska situation. Även om störningen i ekonomin antas vara kortvarig, lämnar denna exceptionella recession djupa spår i de offentliga finanserna. Under de närmaste åren räcker inte den synliga ekonomiska tillväxten till för att återställa saldot i de offentliga finanserna och de kommer därför att uppvisa ett klart underskott.

Statsminister Sanna Marins regering har beslutat stödja kommunerna på grund av de ekonomiska konsekvenserna av coronavirusepidemin. Coronakrisen påverkar kommunernas ekonomi eftersom utgifterna för hälso-, social- och sjukvården ökar och skatte- och avgiftsintäkterna minskar. Syftet med stödet till kommunerna är att trygga kommunernas förutsättningar för att ordna basservice och att minska de ekonomiska utmaningar som följer av den exceptionella situationen.

Som en av åtgärderna i den första fasen har lagen om statsandel för kommunal basservice (1704/2009) ändrats så att ett belopp som motsvarar den uppskattade fördröjningen i influtna skatteinkomster i kommunerna som föranleds av de år 2020 genomförda ändringarna i betalningsarrangemangen för beskattningen betalas till kommunerna år 2020 som en separat ersättning för de fördröjda skatteinkomsterna.

I samband med förhandlingarna om planen för de offentliga finanserna 2021–2024 drog regeringen den 8 april 2020 upp riktlinjer för åtgärderna under den andra fasen för att stödja kommunerna i samband med coronaviruskrisen. I den andra fasen kommer staten att ersätta sjukvårdsdistrikten direkt med statsunderstöd för de merkostnader som coronaviruskrisen orsakar. Likaså införs en höjning för viss tid (gäller 2020) av kommunernas utdelning av samfundsskatten, en höjning av statsandelen för basservice för den resterande delen av 2020 och en höjning av statsandelen enligt prövning.

I denna proposition ingår det förslag som gäller höjning av kommunernas utdelning av samfundsskatten. En separat proposition kommer att lämnas om förslagen till höjning av statsandelen för kommunal basservice.

1.2 Beredning

Propositionen har beretts vid finansministeriet. Propositionen har behandlats vid delegationen för kommunal ekonomi och kommunalförvaltning. På grund av ärendets brådskande natur har inga utlåtanden begärts om propositionen.

2 Nuläge och bedömning av nuläget

Inkomsterna av samfundsskatten fördelas mellan skattetagarna i enlighet med den utdelning som föreskrivs i lagen om skatteredovisning (532/1998). Enligt 12 f § 1 punkten i lagen är statens utdelning 67,87 procent av samfundsskatten och kommunernas utdelning 32,13 procent skatteåret 2020.

Utdelningen av samfundsskatten har varierat från år till år, främst på grund av kompensationer för ändringar i skattegrunderna. Intäkterna av samfundsskatten samt kommunernas utdelning av intäkterna har de senaste åren varit följande:

Intäkter av samfundsskatten, miljoner euro

År	Debiterad skatt	Förändring i % från föregående år	Kommunernas utdelning av samfundsskatt, %	Samfundsskattens andel av kommunernas skatteinkomster, %
2015	4 477		36,87	7,53
2016	5 544	23,83	30,92	7,73
2017	5 655	2,00	30,34	7,78
2018	5 911	4,53	31,35	8,17
2019*	6 053	2,40	31,30	8,03
2020*	5 238	-13,46	32,13	7,20
2021*	5 282	0,84	32,24	7,08

*Intäktskalkylerna för 2019–2021 baserar sig på en uppskattning av den allmänna ekonomiska utvecklingen samt företagens ekonomiska utveckling vid tidpunkten för överlämnandet av propositionen. De kommer sannolikt att senare justeras i enlighet med de förändrade prognoserna.

De enskilda kommunernas utdelning av samfundsskatten bestäms i enlighet med 13 § i lagen om skatteredovisning. Kommunens utdelning är medelvärdet av den utdelning som beräknats på basis av uppgifterna i de två senast verkställda beskattningarna. Kommunens utdelning beräknas som summan av företagsverksamhetsposten och skogsposten i relation till summan av motsvarande tal för alla kommuner.

3 Målsättning

Propositionen ingår i de sammantagna åtgärder som på grund av coronavirusepidemin vidtas för att stödja kommunerna och som ska trygga förutsättningarna för ordnande av basservice och underlätta de utmaningar kommunerna ställs inför på grund av undantagstillståndet.

4 Förslagen och deras konsekvenser

4.1 De viktigaste förslagen

För att underlätta situationen inom den kommunala ekonomin föreslås det att kommunernas utdelning av samfundsskatten höjs med 10 procentenheter från 32,13 procent till 42,13 procent

RP 82/2020 rd

för skatteåret 2020. Statens utdelning sänks på motsvarande sätt från 67,87 procent till 57,87 procent.

I 124 § 3 mom. i inkomstskattelagen (1535/1992) föreskrivs det om inkomstskattesatsen för den inkomst som delvis skattefria samfund, väglag och allmännyttiga samfund har erhållit från en fastighet. Med avvikelse från det som sägs ovan föreskrivs det i 124 b § i samma lag om hur skatten bestäms för skatteåren 2020–2027. Enligt 1 punkten i paragrafen är inkomstskattesatsen för den inkomst som sådana skattskyldiga som nämns ovan har erhållit från en fastighet 6,43 procent år 2020. På grund av den föreslagna ändringen i fråga om utdelningen föreslås det att inkomstskattesatsen enligt 124 b § 1 punkten ändras på motsvarande sätt så att inkomstskattesatsen för samfund som är skattskyldiga till kommunen höjs från 6,43 procent till 8,43 procent.

Ändringen av utdelningen ska genomföras så att 12 f § 1 punkten i lagen om skatteredovisning ändras och ändringen av inkomstskattesatsen så att 124 b § 1 punkten i inkomstskattelagen ändras.

4.2 De huvudsakliga konsekvenserna

De verksamhetsvillkor för företagen som uppstått på grund av coronavirusepidemin är fullständigt exceptionella, och det går inte att med säkerhet förutse hur de kommer att påverka intäkterna av samfundsskatt eller hur länge de kommer att göra det. Detta gör att bedömningen av konsekvenserna av den föreslagna ändringen i fråga om utdelningen är mycket osäker.

Höjningen av kommunernas utdelning av samfundsskatten med 10 procentenheter ökar kommunernas intäkter av samfundsskatt för skatteåret 2020 med cirka 520 miljoner euro. Statens skatteintäkter minskar i motsvarande utsträckning. Bedömningen har gjorts utifrån den uppskattning av debiteringen av samfundsskatt som gjordes vid den tidpunkt då regeringens proposition överlämnades. Vilken den faktiska effekten blir framgår av den slutliga debiteringen av samfundsskatt efter det att beskattningen för skatteåret slutförts i slutet av oktober 2021.

Den ändrade utdelningen inverkar på kassaflödet under flera år, eftersom samfundsskatten för ett visst skatteår inte inflyter under samma kalenderår. Den föreslagna ändringen beräknas öka kommunernas redovisning av samfundsskatt med cirka 410 miljoner euro 2020 och minska statens redovisning med motsvarande belopp. Ändringen beräknas dessutom öka kommunernas redovisningar av samfundsskatt med cirka 100 miljoner euro 2021 och minska statens redovisningar med motsvarande belopp.

De konsekvenser den föreslagna ändringen har i fråga om inkomsterna i enskilda kommuner varierar beroende på hur stor andel av kommunens skatteinkomster som utgörs av samfundsskatt. De kommuner där samfundsskatten är av stor betydelse drar mest nytta av den ökade utdelningen. Å andra sidan förlorar dessa kommuner mest när intäkterna av samfundsskatten sjunker.

Utifrån utdelningen till de enskilda kommunerna 2020 och en intäktskalkyl på 5 238 miljoner euro för samfundsskatten om kommunernas andel är 32,13 procent, beräknas kommunernas intäkter av samfundsskatten vara 53–954 euro per invånare beroende på kommun och i genomsnitt 306 euro per invånare. En höjning av andelen med 10 procentenheter ökar skatteintäkterna med 16–297 euro per invånare och med i genomsnitt 95 euro per invånare.

Helsingfors andel av kommunernas intäkter av samfundsskatt är cirka 26 procent 2020 och andelen för kommunerna i Nyland sammanlagt cirka 44 procent. De tio största kommunernas andel är sammanlagt cirka 56 procent.

RP 82/2020 rd

En höjning av inkomstkattesatsen för delvis skattefria samfunds fastigheter beräknas på basis av beskattningssuppgifterna för 2018 öka kommunernas inkomster av samfundsskatt med cirka 4 miljoner euro för skatteåret 2020.

5 Ikraftträdande

Det föreslås att lagarna träder i kraft så snart som möjligt.

Den ändrade lagen om skatteredovisning tillämpas på redovisningen av samfundsskatten för skatteåret 2020 och på rättelser av redovisningar för året i fråga. I den första redovisningen som görs efter ikraftträdandet av den föreslagna lagen justeras de redovisningsskillnader som beror på utdelningen av samfundsskatt i enlighet med den lag som gällde vid ikraftträdandet.

6 Förhållande till andra propositioner

6.1 Samband med andra propositioner

I samband med förhandlingarna om planen för de offentliga finanserna 2021–2024 drog regeringen den 8 april 2020 upp riktlinjer för den andra fasen i fråga om de åtgärder som ska vidtas för att stödja kommunerna i samband med coronaviruskrisen. I den andra fasen kommer staten att ersätta sjukvårdsdistrikten direkt med statsunderstöd för de merkostnader som coronaviruskrisen orsakar. Likaså införs en höjning för viss tid (gäller 2020) av kommunernas utdelning av samfundsskatten, en höjning av statsandelen för basservice för den resterande delen av 2020 och en höjning av statsandelen enligt prövning.

6.2 Förhållande till budgetpropositionen

Konsekvenserna av propositionen beaktas i den fjärde tilläggsbudgetpropositionen.

Kläm

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring av 12 f § i lagen om skatteredovisning

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om skatteredovisning (532/1998) 12 f § 1 punkten, sådan den lyder i lag 1573/2019, som följer:

12 f §

Skattetagargruppernas utdelning skatteåren 2020–2027

Med avvikelse från 12 § fördelas samfundsskatten så att
1) statens utdelning skatteåret 2020 är 57,87 procent och kommunernas utdelning 42,13 procent,

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lagen tillämpas på redovisningen av samfundsskatten för skatteåret 2020 och på rättelser av redovisningar för året i fråga. I samband med den första redovisningen efter ikraftträdandet av lagen rättas de redovisningar som gäller skatteåret 2020 så att de motsvarar den utdelning som föreskrivs i denna lag.

2.

Lag

om ändring av 124 b § i inkomstskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i inkomstskattelagen (1535/1992) 124 b § 1 punkten, sådan den lyder i lag 1574/2019,
som följer:

124 b §

Fastställande av skatten för skatteåren 2020–2027

Med avvikelse från 124 § 3 mom. är

1) inkomstskattesatsen år 2020 för den inkomst som delvis skattefria samfund enligt 21 § 1 mom. och väglag samt allmännyttiga samfund har erhållit från en fastighet 8,43 procent,

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 4 juni 2020

Statsminister

Sanna Marin

Finansminister Katri Kulmuni

1.

Lag

om ändring av 12 f § i lagen om skatteredovisning

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om skatteredovisning (532/1998) 12 f § 1 punkten, sådan den lyder i lag
1573/2019, som följer:

Gällande lydelse

12 f §

*Skattetagargruppernas utdelning skatteåren
2020–2027*

Med avvikelse från 12 § fördelas samfunds-
skatten så att

1) statens utdelning skatteåret 2020 är 67,87
procent och kommunernas utdelning 32,13
procent,

Föreslagen lydelse

12 f §

*Skattetagargruppernas utdelning skatteåren
2020–2027*

Med avvikelse från 12 § fördelas samfunds-
skatten så att

1) statens utdelning skatteåret 2020 är 57,87
procent och kommunernas utdelning 42,13
procent,

Denna lag träder i kraft den 20 .

*Lagen tillämpas på redovisningen av sam-
fundsskatten för skatteåret 2020 och på rät-
telser av redovisningar för året i fråga. I sam-
band med den första redovisningen efter
ikraftträdandet av lagen rättas de redovis-
ningar som gäller skatteåret 2020 så att de
motsvarar den utdelning som föreskrivs i
denna lag.*

2.

Lag

om ändring av 124 b § i inkomstskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i inkomstskattelagen (1535/1992) 124 b § 1 punkten, sådan den lyder i lag 1574/2019,
som följer:

Gällande lydelse

124 b §

Föreslagen lydelse

124 b §

*Fastställande av skatten för skatteåren 2020–
2027*

*Fastställande av skatten för skatteåren 2020–
2027*

Med avvikelse från 124 § 3 mom. är
1) inkomstskattesatsen år 2020 för den in-
komst som delvis skattefria samfund enligt 21
§ 1 mom. och väglag samt allmännyttiga sam-
fund har erhållit från en fastighet 6,43 procent,

Med avvikelse från 124 § 3 mom. är
1) inkomstskattesatsen år 2020 för den in-
komst som delvis skattefria samfund enligt 21
§ 1 mom. och väglag samt allmännyttiga sam-
fund har erhållit från en fastighet 8,43 procent,

Denna lag träder i kraft den 20 .